

Ἁγιοκυπριαντικῆς
Μοναστικῆς Ἀδελφότητος

ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΑΚΟΗΣ

Ε΄

9. Ὁ Μοναχισμὸς ὡς μυστήριον ἀγάπης.
10. Τὸ ἀνάιμακτον μαρτύριον τῆς Ὑπακοῆς.

Φυλὴ Ἀττικῆς
1998

ΛΟΓΟΙ
ΠΕΡΙ ΥΠΑΚΟΗΣ
Ε΄

Προοίμιον

ΑΠΟ τοῦ 1976 ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱεραῆς Μονῆς τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης Φυλῆς Ἀττικῆς ἔχει καθιερώσει μία μικρὴ καὶ σεμνὴ Ἐκδήλωσι, ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ὁρτῇ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῆς Πατρὸς καὶ Καθηγουμῆνου.

Ἡ Πανήγυρις τῆς Μονῆς τελεῖται τὴν 2α Ὀκτωβρίου καί, λόγῳ τοῦ πλήθους τῶν προσκυνητῶν καὶ τῆς κοπώσεως τῶν Ἀδελφῶν, ἡ Ἐκδήλωσις διοργανώνεται σὲ μία Πρὸ τὶς Πμῦσως ὑπόμενες ἡμῶρες.

Στὴν Ἐκδήλωσι αὐτῇ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἡ Χορωδία τῆς Μονῆς ψάλλει βυζαντινὰ μῦλη, ἕνας Ἀδελφὸς ἐκφωνεῖ μία ὁμιλία μὲ κεντρικὸ θῦμα πάντοτε τὴν ὑπακοὴν καὶ ἐκφράζει πρὸς τὸν ὀρτάζοντα Πνευματικὸ Πατῆρα τὶς εὐχὰς τῆς Ἀδελφότητος, τῦλος δὲ εὐλογοῦνται γλυκύσματα καὶ μοιράζονται σὰ παρευρισκόμενα μῦλη τῆς εὐρυτῆρας Ἀγιοκυπριαντικῆς οἰκογενείας.

Ἡ πνευματικὴ ὠφῦλεια τῶν παρισταμῶνων εἶναι Πναμφισβήτητος, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκδήλωσις συμβάλλει, μὲ τὴν βοήθεια τῶν Ἁγίων Προστατῶν μας, στὴν σύσφιγξι τῆς ἐν Χριστῷ Πγάπης.

Ἐπειδὴ εἰδικὰ οἱ ἐκφωνούμενες ὁμιλίαι στὶς Ἐκδηλώσεις αὐτὲς εἶναι Πρκετὰ οἰκοδομητικῆς, ἰδίως μάλιστα γιὰ τοὺς Μοναχοὺς, ἐπιλύξαμε τὶς πρὸ χαρακτηριστικὰς προκειμῶνου νὰ τὶς δημοσιεύσουμε τμηματικά, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐνίσχυσιν τῶν καλοπροαιρῦτων ψυχῶν στὸ ἄθλημα τῆς εὐλογημῶνης ὑπακοῆς.

Στὸ πῦμππο αὐτὸ τεῦχος δημοσιεύονται δύο Πκὸμη ὁμιλίαι, τῶν ἐτῶν 1981 καὶ 1990.

Μὲ τὴν εὐλογία
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
καὶ Καθηγουμῆνου μας κ. Κυπριανοῦ.

Εἰς δόξαν Θεοῦ
καὶ ὠφῦλειαν τῶν φιλοῦπικῶν ψυχῶν.

«Ἐκ τοῦ πλησίον ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος»
(Μ. Ἀντωνίου, *Γεροντικόν*, § θ')

9. Ὁ Μοναχισμὸς ὡς μυστήριον ἀγάπης

Σεβασμιώτατε πνευματικέ μας Πατέρα:

ΓΙΑ μία φορὰ ἀκόμη ἔχω τὴν ἰδιαίτερη τιμὴ, ἂν καὶ εἶμαι ὁ τελευταῖος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς μας, νὰ Σᾶς μεταφέρω τὶς θερμὲς εὐχὲς καὶ τὰ ἅγια αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸ πρόσωπό Σας, ποὺ πλημμυρίζουν τὶς καρδιὲς τῶν πνευματικῶν Σας παιδιῶν.

Εἶναι ἡ ἕκτη χρονιά ποὺ ἐορτάζουμε μὲ μία εἰδικὴ πνευματικὴ Ἐκδήλωσι τὴν ἐορτὴ τοῦ Πατέρα μας.

Αὐτὸ ἦταν καὶ εἶναι ἀπαίτησις τῆς ψυχῆς μας, ἡ ὁποία αἰσθάνεται τὸ βαθὺ νόημα τῶν ὠραίων λόγων τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:

«Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς Πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα»¹.

Ὁ ἀληθινὸς Μοναχὸς ζῆ καθημερινὰ μία συγκλονιστικὴ πραγματικότητα: συνεχῶς ἀνανεώνεται πνευματικὰ μὲ τὴν χάρι τοῦ Κυρίου μας· γίνεται ἀνεξάντλητος ἀπὸ θεῖα αἰσθήματα, νέες ἐμπειρίες, νέες ἐσωτερικὲς ἀποκαλύψεις, νέες ἀναβάσεις, νέες εὐλογίες...

Εἶναι πράγματι πολὺ μεγάλη ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ ἐλέχθη, ὅτι «ὁ Μοναχισμὸς εἶναι ἡ αἰώνια ἄνοιξις», μία ἀτέρμονη ἀνακαίνισις!...

---

1. Α' Κορινθ. δ' 15.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς οὐκίης ἀγάπης καὶ εὐλαβείας πρὸς τὸν πνευματικό του Πατέρα εἶναι πάντοτε νέα, δροσερά, πλούσια καὶ ἀπερίγραπτα ὠραία.

Εὐχηθῆτε νὰ εἴμεθα, πολυσέβαστε Πατέρα μας, καλοὶ καὶ ἅγιοι ὑποτακτικοί, ὥστε ἡ καρδιά μας νὰ ἐκχέῃ ἄφθονα πάντοτε τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀγιωσύνη Σας, ὥστε κάθε χρόνο νὰ μὴ εὐρισκώμεθα σὲ ἀμηχανία γιὰ τὸ τί θὰ Σᾶς προσφέρουμε στὴν ἑορτὴ Σας· ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη εἶναι ἐφευρετικὴ στὶς προσφορὲς τῆς, διότι ἔχει πηγὴ τῆς τὸν Σωτῆρα μας Χριστὸ πού εἶναι ἡ ἀνεξάντλητη πηγὴ κάθε εὐλογίας, εἶναι ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἀγάπης χορηγός, ὁ αἰῶνια νέος, *«χθὲς καὶ σήμερον ὁ Αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας»!*²

* * *

ΘΑ ἤθελα λοιπόν, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀποψινῆς ἑορταστικῆς μας Συνάξεως, νὰ ἀποκαλύψω στοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μας μίαν εἰκόνα τῆς Μοναχικῆς ζωῆς, στὴν προσπάθεια νὰ κατανοήσουν τὴν μοναδικότητα τοῦ πολιτεύματος τῆς ὑπακοῆς μὲ κέντρο τὸν νυμφαγωγὸ πνευματικό Πατέρα, τὸν Γέροντα.

Πολλοὶ ἄνθρωποι νομίζουν, ὅτι ὁ Μοναχὸς μισεῖ τὸν κόσμον καὶ τὶς χαρὲς του· ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι, ὅτι ὁ Μοναχὸς δὲν μισεῖ τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ τοὺς βλέπει μέσα ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς αἰωνιότητος, μεταμορφωμένους ἐν Χριστῷ· ἔτσι μισεῖ τὴν ἐπιφανειακὴ, παροδικὴ καὶ διεστραμμένη ἀπ' τὴν ἀμαρτία ὁμορφιά τους, καὶ ἀγαπάει τὴν ἄφθαρτη καὶ βαθειὰ ὠραιότητά τους, τὴν ὁποία πρῶτα βιώνει μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ κ' ἔπειτα ἀποκαλύπτει καὶ στὸν ταλαίπωρο συνάνθρωπό του, γιὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ ἐκτιμῆσῃ σωστὰ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀληθινὴ καὶ βαθειὰ χαρὰ γιὰ τὸν Μοναχὸ εἶναι ἡ συνάντησις καὶ διαρκῆς συνύπαρξις καὶ ἑνωσις μὲ τὸν Σωτῆρα

2. Ἐβρ. ιγ' 8.

μας Χριστό· αὐτὸ τὸ γεγονός τῆς κοινωνίας μετὸν Θεοῦ κάνει τὸν Μοναχὸ νὰ βλέπῃ τὰ πάντα μετὰ ἀγνότητα καὶ γι' αὐτὸ ἔχει στὴν καρδιά του μιὰ ἀγνή, δυνατὴ καὶ ἀπροσποίητη χαρὰ.

Ἡ ἀπάρνησις τοῦ ψεύτικου κόσμου καὶ τῶν τέρψεων του εἶναι ὅπωςδήποτε ἓνας σταυρὸς· σταυρώνουμε ὁμῶς τὸ ψεύτικο, γιὰ νὰ ἀναστήσουμε τὸ ἀληθινόν, τὸ βαθύτερο.

«Ἡ χαρὰ εἶναι κρυμμένη μέσα στὸν σταυρό. Στὴν ἐπιφάνεια εἶναι ἓνας σταυρὸς καὶ στὸ βάθος μιὰ μεγάλη χαρὰ»!

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες μᾶς συμβουλεύουν, ὅτι στὸ πρόσωπο κάθε ἀνθρώπου πρέπει νὰ βλέπουμε τὸν ἴδιο τὸν Χριστό.

«Κάνοντας αὐτὸ ταπεινῶμαι ἐνώπιόν του. Ἔτσι δὲν θὰ ταπεινώσω τὸν ἄλλο. Δὲν θὰ ζητήσω τὴ χαμηλὴ καὶ κατώτερη εὐχαρίστησι πρὸς τὸν ταπεινῶνει. Δὲν θὰ φερθῶ μετὰ ἐγωϊσμό καὶ ὑπερηφάνεια ἐνώπιόν του, καὶ δὲν θὰ τὸν κάνω ἀντικείμενο ἱκανοποιήσεως τῶν διεστραμμένων καὶ ἐγωϊστικῶν μου προθέσεων καὶ ἐπιθυμιῶν. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ κερδίσω καὶ ἐκεῖνον γιὰ τὸν Χριστό»³.

* * *

Ο ΜΟΝΑΧΟΣ λοιπόν, φεύγοντας ἀπ' τὸν ψεύτικο κόσμο, καὶ ζητώντας νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἔνωσί του μετὸν Θεοῦ, ἔχει ἓνα ἰδιαίτερο προνόμιο.

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες λέγουν, ὅτι ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατός μας προέρχονται ἀπ' τὸν πλησίον· ἂν δεῖξουμε ἀγάπην στὸν ἀδελφὸ μας, βλέποντας σ' αὐτὸν τὸν Χριστό, τότε ὁ ἀδελφός μας γίνεται ὁ Παράδεισός μας· ἂν ὁμῶς τὸν περιφρονήσουμε καὶ τὸν λυπήσουμε, τότε αὐτὸς γίνεται ἡ κόλασίς μας.

---

3. βλ. Πρωτοπρ. Δημ. Στανιλοάε, Ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ χαρὰ στὴ ζωὴ τῶν Μοναχῶν, σσ. 12-13, Ἀθήναι 1973.

Τὸ ἰδιαίτερο προνόμιο ποῦ ἔχει ὁ Μοναχὸς εἶναι, ὅτι ὁ πλησίον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, συμπυκνώνεται στὸ πρόσωπο τοῦ πνευματικοῦ Πατρός, τοῦ Γέροντος.

Εἶναι γνήσια, εἰλικρινής, βαθειὰ καὶ ἀγία ἢ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν Γέροντα; Τότε εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ἀγαπᾶ ὀρθὰ καὶ τὸν ὁποιοδήποτε πλησίον.

Δὲν σέβεται καὶ δὲν εὐλαβεῖται τὸν Γέροντα; Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχη φιλαδελφία. Τὰ αἰσθήματα δηλαδὴ ποῦ διακατέχουν τὴν καρδιὰ τοῦ Μοναχοῦ γιὰ τὸν πνευματικό του Πατέρα ἀποτελοῦν ἓνα καρδιογράφημα πρώτης γραμμῆς γιὰ τὸ ἄν ἀγαπᾶ τὸν ἀδελφό του.

Θὰ χρησιμοποιήσω ἓνα πρακτικὸ παράδειγμα, προκειμένου νὰ γίνω πιὸ κατανοητός.

Εἶναι γνωστό, ὅτι οἱ ἀκτῖνες ποῦ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν περιφέρεια ἐνὸς κύκλου, συναντῶνται στὸ κέντρο τοῦ κύκλου· ὅσο δηλαδὴ πλησιάζουν μεταξύ τους, τόσο καὶ ἐγγίζουν πρὸς τὸ κέντρο, καὶ ὅσο ἐγγίζουν πρὸς τὸ κέντρο, τόσο πλησιάζουν μεταξύ τους. Ἐναντιότως πάλι: ὅσο ἀπομακρύνονται ἀπ' τὸ κέντρο, τόσο ἀπομακρύνονται καὶ μεταξύ τους.

Ἔτσι συμβαίνει ἀκριβῶς μὲ τὸν ὑποτακτικό: ὅσο ἐνώνεται μὲ τὸν Γέροντά του, τόσο ἐνώνεται μὲ τὸν ἀδελφό του, κι' ὅσο ἀπομακρύνεται ἀπ' τὸν Πνευματικό του Πατέρα, ποῦ εἶναι τὸ κέντρο τῆς Ἀδελφότητος, τόσο ξεμακραίνει καὶ ἀπ' τὸν πλησίον του, ἀπ' τὸν ἀδελφό του.

Ἡ ἀγάπη ἐνώνει, ἐνῶ ἡ ἀπουσία της διασπᾶ, διαλύει, ἀπομονώνει.

Ἡ Μοναχικὴ συμβίωσις, καὶ εἰδικώτερα ἡ σχέσις Γέροντος καὶ Ὑποτακτικοῦ, εἶναι ἓνα μυστήριον ἀγάπης· ὅταν λείψῃ αὐτὴ ἡ ἀγάπη γίνονται ὅλα κόλασις.

Δὲν εἶναι ἀπλᾶ σχήματα λόγου τὰ σχετικὰ λόγια τοῦ Κυρίου:

«Τότε δύο ἔσσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἷς παραλαμβάνεται καὶ ὁ εἷς ἀφίεται»⁴.

«Ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν»⁵.

Αὐτὰ τὰ «ὁ εἷς ἀφίεται» καὶ «ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ» δείχνουν ξεκάθαρα τὴν ἀποκοπὴ καὶ ἀπομάκρυνσι τῆς ψυχῆς ἀπ' τὸν Θεὸ καὶ τὸ ἔντονον συναίσθημα τῆς ἐγκαταλείψεως, τῆς μονώσεως.

Ἐπάρχει ἀλήθεια φρικτώτερο πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νὰ εἶσαι αἰώνια μόνος, χωρισμένος ἀπ' τὸν Κύριο, τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, τοῦ φωτός, τῆς ἀγάπης;...

Ἡ κόλασις λοιπὸν ἱστορεῖται μὲ τρόπο μοναδικὸ μέσα στὴν ὑπακοή, πὺ ἐπάσπε νὰ εἶναι μυστήριον ἀγάπης: στὴν περίπτωσι αὐτὴν ὁ «ἄλλος» εἶναι ἡ κόλασίς μου.

Ὁ Ἅγιος Μακάριος, πὺ συνωμίλησε κάποτε μὲ ἕναν κολασμένο, μᾶς διασώζει χαρακτηριστικὰ πῶς εἶναι στὸν Ἅδην οἱ δυστυχησμένοι ἄνθρωποι:

«Ὅσο ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆ εἶναι ἡ φωτιὰ μέσα στὴν ὁποία εὐρισκόμεθα. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἰδῆ ὁ ἕνας τὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ ἔχουμε γυρισμένες τίς πλάτες»⁶.

Αὐτὲς οἱ «γυρισμένες πλάτες» δείχνουν τὴν ἔλλειψι τῆς ἀγάπης: εἶναι πράγματι πολὺ τραγικὸ νὰ μὴν μπορῆς νὰ κοιτάξης τὸν ἄλλο στὸ πρόσωπο καὶ νὰ συνομιλήσης μαζί του μὲ ἀγνὸ βλέμμα καὶ ἀνυπόκριτη ἀγάπη...

* * *

---

4. Ματθ. κδ' 40.

5. Ματθ. ζ' 23.

6. Ἄββα Μακαρίου Αἰγυπτίου, *Γεροντικόν*, § λη'.

Πολυσέβαστε ἅγιε Πατέρα μας·

ΑΙΣΘΑΝΟΜΑΙ, ὅτι λίγο Σᾶς κουράζω, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ νοιώσουμε καλὰ καὶ βαθειὰ ἡμεῖς τὰ παιδιά Σας, ὅτι εἴσθε ὁ Παράδεισός μας, ὑπὸ τὴν ἔννοια βεβαίως πὺν ἀναφέραμε προηγουμένως.

Ἐπομένως στὶς πνευματικὲς μάχες, ὁπότε ὁ διάβολος ἐγείρει ὅλη τὴν κόλασι ἐναντίον μας, θὰ θέλαμε νὰ Σᾶς νοιώθουμε σάν τὸν Προφήτη Μωϋσῆ ἐπάνω στὸ ὄρος, ὅταν πολεμοῦσαν οἱ Ἰσραηλίτες μὲ τοὺς Ἀμαληκίτες: ὁ Προφήτης σήκωνε τὰ χέρια του καὶ σχηματιζόταν σταυρός, ὁπότε νικοῦσε ὁ Ἰσραήλ· ὅταν τὰ κατέβαζε, νικοῦσε ὁ Ἀμαλήκ.

Ποθοῦμε κ' ἡμεῖς μὲ σεβασμὸ καὶ ἀγάπη νὰ στηρίζουμε τὰ χέρια Σας, ὅπως ὁ Ὡρ καὶ ὁ Ἀαρὼν τοῦ Μωϋσῆ, γιὰ νὰ ἔχουμε συνέχεια νίκες πνευματικὲς.

Τὰ χέρια Σας θέλουμε νὰ εἶναι στραμμένα πάντοτε στὸν οὐρανὸ καὶ οἱ προσευχὲς Σας νὰ κατευθύνωνται πύρινες πρὸς τὸν θρόνο τῆς Θείας Μεγαλωσύνης γιὰ τὴν σωτηρία μας, καὶ Σᾶς ὑποσχόμεθα, ὅτι θὰ τὰ συγκρατοῦν τὸ ζεύγος τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ μας στὸ πρόσωπό Σας.

* * *

ΤΕΛΕΙΩΝΟΝΤΑΣ, θὰ ἀναφέρω ἓνα σύγχρονο γεγονός πὺν συνέβη στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὥστε νὰ γίνουν ἀκόμη πιὸ κατανοητὰ ὅσα ἀνεφέρθησαν.

«Ὁ Γέροντας Ἀνανίας, τῆς Καλύβης τῶν Ἀρχαγγέλων στὴ Σκήτη τῆς Ἀγίας Ἄννης, ἔστειλε τὸν ὑποτακτικό του, τὸν γέρο-Μιχαήλ, στὴ Δάφνη γιὰ μιὰ ἐπείγουσα ἐργασία μὲ τὴν ρητὴ ἐντολὴ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπαραιτήτως τὸ βράδυ στὴν Καλύβα τους. Ἡ συγκοινωνία Δάφνης - Ἀγίας Ἄννης γινόταν τότε μὲ τίς βάρκες καὶ τὰ κουπιά, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν βγεῖ ἀκόμη οἱ μηχανές. Καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ὅλες οἱ ἀσκητικὲς Καλύβες πὺν βρίσκονταν στὴν παραλία

κοντά, διατηροῦσαν ψαρόβαρκες, μὲ τὶς ὁποῖες πῆγαιναν καὶ στὴ Δάφνη.

Ὁ Μοναχὸς Μιχαήλ, πού ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς καὶ συνεπεῖς ὑποτακτικούς, ξεκίνησε τὸ πρῶτ', μὲ τὴ βάρκα τοῦ Γέρο-Γιωργάκη, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ δὲν εἶχε ἄλλο ἐργόχειρο, ἔκανε μὲ τὴ βάρκα του τὴ συγκοινωνία Δάφνη - Ἀγιάννα. Ἐφτάσε στὴ Δάφνη, τελείωσε ἐκεῖ τὴν ἐργασία, γιὰ τὴν ὁποία πῆγε, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ καιρὸς χάλασε, ἔπεσε στὴ θάλασσα δυνατὸς ἀέρας καὶ ξεσηκώθηκε ἀπότομα μεγάλη θαλασσοταραχὴ μὲ θεόρατα κύματα.

Ὅλοι οἱ Πατέρες πού εἶχανε πάει στὴ Δάφνη, ἐπειδὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ γυρίσουν στὶς Καλύβες τους, ἄλλοι πῆγαν στὰ γειτονικὰ ἐκεῖ Μοναστήρια, Σίμωνος Πέτρας καὶ Ξηροποτάμου, κι ἄλλοι ξεκίνησαν μὲ τὰ πόδια γιὰ τὶς Καρυές.

Αὐτὸ τὸ φαινόμενο γινόταν τακτικὰ καὶ οἱ Πατέρες ἦσαν μαθημένοι νὰ φέρουν κι αὐτὸ τὸν Σταυρὸ τῆς πρόσθετης ταλαιπωρίας, κι ἔτσι φορτωμένοι τοὺς τορβάδες μὲ τὰ ψώνια, πῆγαιναν ἀγόγγυστα μὲ τὰ πόδια. Μὲ τὸ κομποσχοίνι στὸ χέρι, τὴν εὐχὴ στὸ στόμα καὶ τὴν καρδιά, τελειωναν τὶς ἐργασίες τους, μέχρι πού βγήκαν, μετὰ ἀπὸ τὸ 1933 οἱ μηχανές καὶ τὰ μοτεράκια καὶ γλύτωσαν ἀπὸ τὸ πρόσθετο αὐτὸ μαρτύριο.

Ὁ ἀδελφὸς Μιχαήλ, ἓνας Μοναχὸς ἀπλός, ἀγαθὸς καὶ ἄκακος, ἔμεινε κοντὰ στὴν παραλιακὴ ἀκτὴ, στὸ λιμάνι τῆς Δάφνης καὶ περίμενε τὴ θάλασσα νὰ γαληνέψη, πού εἶχε κυριολεκτικὰ ἐκμανεῖ καὶ ἀφριζομανοῦσε μὲ τὰ θεόρατα κύματά της, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐννοοῦσε ν' ἀπομακρυνθῆ καὶ ἦταν στενοχωρημένος γιὰ τὴν ἐντολὴ πού εἶχε ἀπὸ τὸ Γέροντά του, νὰ γυρίσῃ τὸ βράδυ στὸ σπίτι.

Ἐκεῖ πού ἔκανε αὐτὲς τὶς σκέψεις, πῶς νὰ γυρίσῃ πίσω στὴν Ἀγιάννα, βλέπει μπροστά του δυὸ λαμπροφορεμένους νέους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐρώτησαν γιατί εἶναι στενοχωρημένος; Κι αὐτὸς τοὺς εἶπε:

- Ἔχω ἐντολὴ ἀπὸ τὸ Γέροντά μου νὰ γυρίσω ὅπωςδήποτε τὸ βράδυ καὶ νὰ μὴ μείνω οὔτε μιὰ βραδυὰ ἔξω ἀπὸ τὴν ἀσκητικὴ μας Καλύβα.

Οἱ φαινόμενοι νέοι τοῦ εἶπαν:

- Θέλεις νὰ μπῆς στὴ βάρκα μας νὰ σὲ πᾶμε μεῖς στὸ Γέροντά σου;

Ὁ ἀδελφὸς Μιχαὴλ μετὰ χαρᾶς δέχθηκε τὴν πρότασι τῶν νέων, μπῆκε στὴ βάρκα τους καὶ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς νέους πῆρε τὰ κουπιὰ τῆς βάρκας, τὰ κούνησε δυὸ - τρεῖς φορές καὶ ξαφνικὰ βρέθηκαν στὸ λιμανάκι τῆς Ἁγίας Ἄννης (ἅς σημειωθῆ ὅτι σήμερα τὰ πετρελαιοκίνητα μοτερᾶκια ἀπὸ τὴ Δάφνη στὴν Ἀγιάννα κάνουν δύο περίπου ὥρες νὰ φθάσουν, καὶ τότε μὲ τὰ κουπιὰ ἤθελαν περισσότερο ἀπὸ πέντε ὥρες).

Ὁ Μοναχὸς Μιχαὴλ, ὑπὸ τὴ σκέπη τῆς ὑπακοῆς βρισκόμενος, δὲν κατάλαβε τίποτε ἀπὸ τὰ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα καὶ ἀπὸ τὴ χαρὰ του πὺ φθάσανε ναρῖς, ἀφοῦ βγήκε στὴν παραλία τῆς Ἁγίας Ἄννης, εὐχαρίστησε τοὺς δύο λαμπροὺς ἐκείνους νέους, γιὰ τὴν καλωσύνη πὺ τοῦ κάνανε, κι ἀνέβηκε σχεδὸν τρέχοντας τὸν ἀνήφορο, νὰ φτάσῃ σύντομα στὸ Γέροντά του.

Στὸ δρόμο τὸν συνάντησε ὁ Πάτερ Γαβριήλ, ὅπως τοῦ φάνηκε, ἀπὸ τὴν Καλύβα Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ἀφοῦ χαιρετήθηκαν καλογερικὰ, “Εὐλογεῖτε!... Ὁ Κύριος...”, ὁ Πάτερ Γαβριήλ ρώτησε τὸν ὑποτακτικὸ Μιχαὴλ: “Ἀπὸ πὺ ἔρχεσαι, Πάτερ,

καὶ γιὰ τὴν εἴσοδόν σου τόσο βιαστικός;”. Ὁ Πατὴρ Μιχαὴλ ἀπάντησε στὸ φαινόμενο Μοναχὸ καὶ εἶπε: “Ὁ Γέροντάς μου με ἐστείλει σήμερον εἰς τὴν Δάφνην νὰ πάρω τροφίμα καὶ νὰ γυρίσω τὸ βράδυ εἰς τὸ σπίτι, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ καιρὸς χάλασε καὶ ἡ θάλασσα εἶχε μεγάλη φουρτούνα, ἡ βάρκα τοῦ Γέροντος - Γιωργάκης, πὺν κάνει τὴν συγκοινωνίαν, δὲν μπορούσε νὰ ῥθῃ, με πῆραν δυὸ νέοι καὶ μὲ ἔφεραν ἀπὸ τὴν Δάφνην με τὴν δικήν τους βάρκα, καὶ τώρα τρέχω νὰ φτάσω νωρὶς εἰς τὸν Γέροντά μου, γιὰ νὰ μὴ με μαλώσῃ καὶ μοῦ βάλλῃ κανόνα - αὐστηρὴν προσευχὴν καὶ νηστείαν”.

Τότε ὁ φαινόμενος Μοναχὸς Γαβριὴλ, ρώτησε τὸν ὑποτακτικὸν Μιχαὴλ: “Ποῦ εἶναι τώρα αὐτοὶ οἱ νέοι με τὴν βάρκα τους;”. Κι αὐτὸς ἀπάντησε: “Μεῖνανε κάτω εἰς τὴν παραλίαν, ἐγὼ βιαστικὰ ἔφυγα καὶ δὲν τοὺς ρώτησα ποῦ θὰ μείνουν”. Ὁ Μοναχὸς Γαβριὴλ, λέγει εἰς τὸν καλὸν ὑποτακτικόν: “Ἀδελφέ, γιὰ ρῖξε μιὰ ματιὰ πρὸς τὴν θάλασσαν”. Γύρισαν καὶ βλέπουν πὺν ἡ θάλασσα εἶχε ἀσπρίσει ἀπὸ τοὺς ἀφρούς, καὶ τὰ κύματά της σκέπαζαν, ὄχι μόνον τὸ λιμανάκι, ἀλλὰ ὅλην τὴν παραλίαν μέχρι τὰ βράχια, οὔτε βάρκα, οὔτε ψυχὴ φαίνονταν πούθενά.

Ὁ φαινόμενος Μοναχὸς Γαβριὴλ ἔγινε ἄφαντος ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ὑποτακτικοῦ Μιχαὴλ, ὁ ὁποῖος συνῆλθε ἀπὸ τὴν ἔκστασιν, πὺν ἡ τυφλὴ ὑπακοὴ πρὸς τὸν Γέροντά του τὸν εἶχε μέχρι τὴν στιγμὴν ἐκείνην σκεπάσει, καὶ κατάλαβε πὺν οἱ δυὸ ἐκεῖνοι νέοι, ἦσαν ὁ μὲν ἓνας πὺν πῆρε τὰ κουπιὰ τῆς βάρκας ἀπὸ τὴν Δάφνην καὶ τὰ κούνησε τρεῖς φορές, ὁ Ἄρχάγγελος Μιχαὴλ, ὁ δὲ ἄλλος πὺν παρουσιάστηκε μπροστά του με τὸ σχῆμα τοῦ Μοναχοῦ Γαβριὴλ ἀπὸ τὴν Καλύβαν Εὐαγγελισμῶν, ὁ Ἄρχάγγελος Γαβριὴλ.

Τὰ μάτια τοῦ καλοῦ ὑποτακτικοῦ Μιχαήλ μοναχοῦ πλημμύρισαν ἀπὸ δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Ἀρχαγγέλους καὶ μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, ἔτρεξε νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ θαῦμα τῶν Ἀρχαγγέλων στὸ Γέροντά του.

Ὅταν ἔφτασε στὴν Καλύβα τους, βρῆκε τὸ Γέροντά του, Ἀνανία Τερομόναχο, γονατιστὸ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῶν Ἀρχαγγέλων νὰ προσεύχεται καὶ νὰ παρακαλῇ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς Ἀρχαγγέλους, πὺ στὸ μέσον τῆς εἰκόνας ἔχουν τὸν Δεσπότη Χριστόν, μὲ δάκρυα στὰ μάτια ζητοῦσε νὰ βοηθήσουν τὸν ὑποτακτικὸ τοῦ Μιχαήλ νὰ ἐπιστρέψῃ. Καὶ ἰδοῦ!... Ὁ Πανάγαθος Θεὸς εἰσακούει τὴν προσευχὴ τοῦ Γέροντα καὶ μὲ τὴν πρεσβεία τῶν Ἁγίων καὶ τῶν δούλων του “ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον” γοργὰ εἰσακούει καὶ κάνει τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων Αὐτόν!»⁷.

* * *

Σεβασμιώτατε ἅγιε Πατέρα μας:

ΕΥΧΟΜΕΘΑ οἱ Ἅγιοι τῆς Μονῆς μας νὰ Σᾶς μακροημερεύουν καὶ ἐνισχύουν ψυχικὰ καὶ σωματικὰ, γιὰ νὰ ἐργάζεσθε πρὸς δόξαν Θεοῦ, καὶ νὰ παρηγορῆτε τὸ ποίμνιο τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖο δοκιμάζεται καὶ θλίβεται σήμερα τόσο πολὺ· ὁ Κύριός μας νὰ Σᾶς εὐλογῇ καὶ παραμυθῇ, ὥστε μὲ καρτερία νὰ σηκώνετε τὸν σταυρὸ τῶν εὐθυνῶν Σας, ἔχοντας στὸ βάθος τῆς καρδιάς Σας τὴν ἀληθινὴ καὶ μόνιμη χαρὰ πὺ δίνει ἡ συνάντησις μὲ τὸν Σωτῆρα μας καὶ ἡ διαρκῆς ἐπικοινωνία μαζί Του...

3η Ὀκτωβρίου 1981

+ π. Ἀ. (+ Θ.Μ.)

7. Ἀνδρέου Μοναχοῦ, *Γεροντικὸ τοῦ Ἁγίου Ὁρους*, σσ. 63 - 66, Ἀθῆναι 1979.

«Πῶς δυνατόν ἀποθανεῖν
ἄνθρωπον ὑπακοῆς ἐργάτην;»
(Κλίμαξ, Λόγος Δ΄, § ρια΄)

10. Τὸ ἀναίμακτο μαρτύριο τῆς Ὑπακοῆς

Σεβασμιώτατε Πατέρα μας·

ΣΕ ΜΙΑ τέτοια ἑορταστική Ἐκδήλωσι πρὸς τιμὴν Σας, ἡ παράκλησις Ἀδελφῶν νὰ ἀπευθύνῃ ἡ ἀναξιότης μου, ἐκ μέρους τόσο τῆς Ἀδελφότητος ὅσο ἐν γένει καὶ τῶν λοιπῶν πνευματικῶν Σας παιδιῶν, χαιρετισμὸν πρὸς Ἐσᾶς, τὸν κατὰ Θεὸν Πατέρα μας, προσέθεσε πολὺ βάρος στοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀδύναμους ὧμους μου.

Ἐλπίζω οἱ εὐχές Σας καὶ οἱ προσευχές τῶν ἀδελφῶν Ἀγιοκυπριανιτῶν νὰ μὲ συνοδεύουν.

* * *

ΕΙΝΑΙ φυσικό, ὅπως κάθε χρόνο, ὁ λόγος νὰ περιστραφῇ γύρω ἀπὸ τὸ μεγάλο μυστήριον τῆς πνευματικῆς πατρότητος, τῆς ὑπακοῆς, τῆς ἐν Χριστῷ ὑποταγῆς.

Ἡ εὐλαβὴς ἐνασχόλησις καὶ ἡ ἐμβάθυνσις σὲ τέτοια ἱερὰ θέματα ἡγεῖ ἀρκετὰ παράδοξα καὶ ἴσως ἀκατανόητα στὴν ἐποχὴ μας, διότι ζοῦμε μέσα σὲ μία κοινωνία, ἡ ὁποία ἐν ὀνόματι τῆς προόδου, τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τῆς καταρρίψεως τῶν δεσμεύσεων καὶ τῶν αὐθεντιῶν, ἀποστρέφεται μὲ βδελυγμία κάθε ἔννοια πατρότητος ποὺ ἀπαιτεῖ ὑπακοή, κοπὴ θελήματος καὶ ταπείνωσι, μὲ τὰ ὁποία κατορθώνεται ἡ πραγματικὴ «κοινωνία» - ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Γιὰ τὴν ἔπαρσι καὶ τὴν ἀλαζονεία της, πολὺ ὀρθῶς σὲ ἄρθρο ἐνὸς εὐλαβοῦς Κληρικοῦ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, χαρακτηρίσθηκε αὕτη ἡ κοινωνία ὡς «*πατροκτονικὴ*».

“Ολοι μας όμως γνωρίζουμε και βλέπουμε, ποῦ τὴν ὁδηγεῖ αὐτὴ ἢ ἐπιλογή της: στὴν αὐτοκαταστροφή, τὴν αὐτοδιάλυσι, σὲ μιὰ πραγματικὴ αὐτοκτονία.

Καὶ ὅμως, ὁ αἰώνιος, δοκιμασμένος ἀπὸ χιλιάδες χρόνια τώρα, λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὰ πλάσματά Του, πέρα ἀπὸ τὴν πίστι καὶ ὑπακοὴ σ’ Αὐτὸν καὶ στὶς Ἐντολές Του, τὴν ἀγάπη, ὑπακοή, πιστότητα καὶ τιμὴ πρὸς τοὺς γεννήτορες: τόσο τοὺς σαρκικούς, ὅσο - πολὺ περισσότερο - καὶ πρὸς τοὺς πνευματικούς.

* * *

«**ΣΤΕΝΗ** καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν»¹,

ἐδήλωσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας, διότι ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος δὲν ὑποχωρεῖ χωρὶς βία καὶ ὁ διάβολος δὲν νικιέται χωρὶς σκληρὸ πόλεμο.

Πρέπει ὁ καθένας νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρὸ τῆς μετανοίας, νὰ ἀπαρνηθῇ τὸ θέλημά του, τὸν ἑαυτὸ του, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν γλυκύτατο Ἰησοῦ.

Ἄλλὰ, πόσο ἀδύναμος αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ μόνος του!...

Χρειάζεται ἀπαραιτήτως ὁδηγὸ, γιὰ νὰ συντελεσθῇ ἡ ἀναγέννησίς του ἐν Χριστῷ, γιὰ νὰ μορφωθῇ ὁ Χριστὸς μέσα του.

«*Γι’ αὐτό*», μᾶς λέγει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, «*εἶναι ἀναγκαῖο ἀδελφοί, ὁ καθένας σας νὰ ἔχη Πνευματικὸ Πατέρα καὶ νὰ προσέρχεται μὲ πίστι καὶ νὰ ταπεινώνεται ἐνώπιόν του καὶ νὰ τοῦ ἐξαγγέλῃ τὰ πονηρὰ πάθη τῆς καρδίας... πού ὁ καθένας ἔθρεψε μέσα του μὲ τὴν ἐμπαθῆ καὶ φιλήδονη ζωὴ. Καὶ ἔτσι νὰ προσφέρετε, ἀδελφοί, τὰ ὄψα στὴν*

1. Ματθ. ζ΄ 14.

διδασκαλία τοῦ Πνεύματος... διότι πῶς κανεῖς θὰ προχωρήσῃ στὸ ἐξῆς καὶ θὰ προκόψῃ πρὸς τὸ καλλύτερο, ἀφοῦ δὲν ἄγγιξε οὔτε τὴν ἀρχὴ τῶν ἀρετῶν;»².

* * *

ΕΑΝ αὐτὰ ἰσχύουν γενικῶς γιὰ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, τι μπορούμε νὰ ποῦμε γιὰ τοὺς Μοναχοὺς, τοὺς «ἐπιστήμονας αὐτοὺς τῆς μετανοίας», ὅλη ἡ ζωὴ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζεται ἀπὸ μία ἐκούσια ἰσόβια ὑπακοὴ καὶ ὑποταγὴ στὸν κατὰ Θεὸν Πατέρα τους, στὸν ὁποῖο προσβλέπουν, «ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς» καὶ τὸν ὁποῖο θεωροῦν, ὡς εἰκόνα τοῦ Ἰδίου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ;

Πρόκειται πράγματι περὶ μυστηρίου μεγάλου, ἀνεκφράστου, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κατανοηθῆ ἔαν δὲν βιωθῆ.

Ὁ ὑποτακτικός, μὲ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, σύντομα, ἐνῶ εἶναι ἀκόμη ἀρχάριος, ξεπερνᾷ τὸ στάδιο μιᾶς ἐπιφανειακῆς - συναισθηματικῆς περισσότερο ἀγάπης, ποὺ μέχρι τώρα ἔνοιωθε γιὰ τὸν Πνευματικὸ τοῦ Πατέρα.

Αὐτῆς τῆς νέας ἀγάπης τὸ πλάτος καὶ τὸ εὖρος πλέον δὲν μπορεῖ νὰ μετρηθῆ, οὔτε νὰ ἐκφρασθῆ, οὔτε νὰ ἀναλυθῆ μὲ λογικὲς διαδικασίες· ὁ χῶρος εἶναι τώρα ἱερός, ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ἀτμόσφαιρα Χάριτος· ὁ Θεῖος Παράκλητος ἀνακαινίζει τὶς σχέσεις· καὶ πρέπει αὐτὸ νὰ συμβῆ, γιὰ νὰ τεθῆ τὸ σταθερὸ καὶ ἀσάλευτο θεμέλιο, πάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἀνοικοδομηθῆ ὁ οἶκος τῶν ἀρετῶν τοῦ Μοναχοῦ.

Ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ ὑποτακτικοῦ, τόσο πρὸς τὸν Θεό, ὅσο καὶ πρὸς τὸν κατὰ Θεὸν Πατέρα του, γιὰ νὰ δυναμωθῆ, νὰ στερεωθῆ, πρέπει ἀπαραιτήτως καὶ νὰ δοκιμασθῆ· καὶ θὰ δοκιμασθῆ ὅπωςδήποτε σκληρά: ὅσο θὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὑποτακτικοῦ.

2. Ἀγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ὁμιλία ΝΣΤ', § 3.

Ὁ διάβολος πού γνωρίζει τήν θεμελιώδη σημασία αὐτῆς τῆς σχέσεως γιά τὸ μέλλον τοῦ Μοναχοῦ, θά προσπαθήσῃ μὲ κάθε τρόπο νὰ τὴν διαβάλλῃ, νὰ τὴν διασπάσῃ, νὰ τὴν διαλύσῃ...

Ὁ Μοναχὸς ὁμῶς, πού γνωρίζει τὶς παγίδες καὶ τὰ σχέδια τοῦ ἀνθρωποκτόνου, ἐξέρχεται δυναμωμένος ἀπὸ τὴν μάχη· γνωρίζει, ὅτι ἡ μάχη θά συνεχισθῇ χωρὶς ἀνακωχὲς ἕως τέλους, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ προσέχει καὶ προσεύχεται.

Κατὰ τὴν δοκιμασία του αὐτὴ ὁ Μοναχὸς, κατανοεῖ πολὺ καλὰ ἐκ πείρας, ὅτι ἀπὸ τὸ τρίπτυχο τῶν κατ' ἐξοχὴν μοναχικῶν ἀρετῶν, δηλαδή τῆς ὑπακοῆς, τῆς ἀγνότητος, τῆς ἀκτημοσύνης, ἡ πρώτη εἶναι καὶ ἡ σπουδαιότερη, γι' αὐτὸ καὶ ἀποκτάται μὲ πολὺ περισσότερο κόπο καὶ ἀγῶνα ἀπὸ ὅσο οἱ ἄλλες.

* * *

Ο ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΣ ἔχει κατανοήσῃ ἐμπειρικὰ πλέον τὸ γνωστὸ Πατερικὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ ὑποταγή, ἡ ὑπομονή, ἡ ἐκκοπή τοῦ ἰδίου θελήματος, ἰσοδυναμεῖ μὲ «*αἰμάτεκχυσίαν*», μὲ ἀναίμακτο μαρτύριο.

Νὰ πῶς περιγράφει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγάπης τοῦ γνησίου ὑποτακτικοῦ πρὸς τὸν Πατέρα του ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος:

«...Ὁ υἱὸς οὐ ποιεῖ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς ἀπὸ φόβου, οὐδὲ ὡς θέλων παρ' αὐτοῦ λαβεῖν μισθόν, ἀλλὰ θέλων θεραπεῦσαι αὐτόν, θέλων τιμῆσαι καὶ ἀναπαῦσαι αὐτόν»³.

Καὶ εἶναι ἀποφασισμένος ὁ ὑποτακτικὸς «*μέχρις αἵματος*» νὰ μὴ λυγίσῃ ἀπὸ τὶς ἀντιξοότητες πού εἶναι πιθανὸν νὰ προκύψουν:

«...Ψυχή δεθεῖσα διὰ Χριστὸν ἀγάπῃ Ποιμένος καὶ πίστει, μέχρις αἵματος οὐκ ἀφίσταται, καὶ μάλιστα εἰ εὐεργετηθεῖσα ἐπὶ μώλωπι ποτὲ τύχοι παρ'»

3. Ἀββᾶ Δωροθέου, *Διδασκαλία ΙΔ'*, § 157.

αὐτοῦ...»⁴,

μᾶς διαβεβαιώνει ὁ Ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος.

Αὐτὴ ἡ «μέχρις αἵματος» καὶ «ἕως θανάτου» πίστις καὶ ἀγάπη τοῦ ὑποτακτικοῦ δὲν εἶναι παράλογη, ἀλλὰ ἐμπεριέχει βαθύτατο περιεχόμενο καὶ νόημα, διότι ὁ Μοναχὸς γίνεται κατὰ χάριν Χριστὸς καὶ ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τοῦ Μεγάλου Ὑπηκόου: τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος εἰσηλθε στὸν κόσμον μας προσλαμβάνοντας τὸν ὅλον ἄνθρωπον, γιὰ νὰ ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς Του καὶ μόνον, καὶ ἔφθασε χάριν τῆς ὑπακοῆς, «*μέχρι θανάτου θανάτου δὲ σταυροῦ*»⁵, καὶ ἐξῆλθε ζωὴ ἐκ τοῦ τάφου, ἐφ' ὅσον κατενίκησε τὸν θάνατον διὰ τοῦ θανάτου τῆς Θεοὑπόστατης Σάρκας του!

Ἐπίσης ὁ ὑποτακτικός, ἔστω καὶ ἂν ἀπὸ ὑπακοῆ παραστῆ ἀνάγκη νὰ φθάσῃ καὶ ὡς αὐτὸν τὸν θάνατον, γνωρίζει πολὺ καλά, ὅτι θὰ μεταβῇ «*ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν*»· καὶ τοῦτο, διότι τὸ λείψανό του θὰ εἶναι ζωηφόρο καὶ θὰ προκαλῆ τὴν κατάπληξιν καὶ τὸν θαυμασμό τῶν Ἀγγέλων καὶ τὸν θρῆνον καὶ τὸν ὄδυρμό τῶν δαιμόνων.

Εἶναι γνωστό, γιὰ νὰ γίνω πιὸ παραστατικός, τὸ περιστατικὸ πὺ ἀναφέρεται στὴν «*Κλίμακα*» τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου, σχετικὰ μὲ τὸν ἅγιον ὑποτακτικὸ Ἀκάκιο· ἀξίζει νὰ τὸ ξαναθυμηθοῦμε.

Ὁ Ἀκάκιος ὑποτάχθηκε σὲ ἓναν ἡλικιωμένο Μοναχό, ὁ ὁποῖος ὅμως ἦταν πολὺ ἀμελής καὶ ἀκόλαστος· ταλαιπωροῦσε ἀφάνταστα τὸν Ἀκάκιο, ὄχι μόνον μὲ ὕβρεις καὶ ἀτιμίες, ἀλλὰ καὶ μὲ κτυπήματα δυνατά, σχεδὸν καθημερινῶς.

«Ἡ ὑπομονὴ πὺ ἔδειχνε ὁ Ἀκάκιος φαινόταν ἀνόητη, ἀλλὰ δὲν ἦταν. Εἶχε τὴ θέσιν τῆς... Ἀφοῦ πέρασε ἑννέα ἔτη στὴν ὑπακοὴ τοῦ σκληροῦ ἐκείνου

4. Ὁσίου Ἰωάννου Σιναΐτου, *Κλίμαξ*, Λόγος Δ', § κδ'.

5. Φίλιπ. β' 8.

Γέροντος, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον. Πέντε ἡμέρες μετὰ ἀπὸ τὴν ταφή του στὸ κοιμητήριον τῶν Πατέρων, ὁ Γέροντας τοῦ Ἀκακίου ἐπῆγε σ' ἕναν μεγάλο Γέροντα, ἐκεῖ πλησίον, καὶ τοῦ λέγει: "Πάτερ, ὁ ἀδελφὸς Ἀκάκιος ἀπέθανε"! Ἐκεῖνος μὴ τὸ ἄκουσε, τοῦ ἀποκρίνεται: "Πίστεψέ με, Γέροντα! Δὲν τὸ πιστεύω". Αὐτὸς τότε τοῦ λέγει: "Ἐλα νὰ ἰδῆς"! Σηκώνεται τότε γρήγορα καὶ μαζί μὲ τὸν Γέροντα τοῦ "μακαρίου πύκτου", φθάνει στὸ κοιμητήριον καὶ φωνάζει στὸν νεκρὸ σὰν σὲ ζωντανὸ - καὶ πράγματι, ἂν καὶ νεκρὸς ζοῦσε - καὶ τοῦ λέγει: "Ἀδελφὲ Ἀκάκιε, ἀπέθανες;" Ἐκεῖνος δὲ ὁ καλὸς ὑποτακτικὸς, δειχνοντας ὑπακοή καὶ μετὰ θάνατον, ἀποκρίθηκε στὸν μεγάλο Γέροντα: "Πῶς εἶναι δυνατόν, Πάτερ, νὰ πεθάνῃ ὁ ἄνθρωπος ποὺ εἶναι ἐργάτης τῆς ὑπακοῆς;"»⁶.

* * *

Ο ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΣ ποὺ ἔχει ἐπίγνωσι, φοβᾶται πολὺ τὸ ἴδιον θέλημα, τὸ δικαίωμα, τὴν ιδιορρυθμία, τὴν ἀνυπακοή.

«*Εγὼ*», λέγει ὁ ἀββᾶς Δωρόθεος, «*ἄλλην πτώσιν οὐκ οἶδα Μοναχοῦ, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ πιστεύειν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ...*»⁷.

Γνωρίζει, ὅτι ἐὰν ἀφήσῃ τὴν ἰδική του ἀσθενοῦσα καὶ ἐφάμαρτη λογική νὰ κρίνῃ τὸν Γέροντα καὶ τὶς ἐντολές του, τότε, ὅπως λέγει ὁ Ἀββᾶς Βαρσανούφιος, συμβαίνει ἕνα ἐκ τῶν δύο: ἢ εἶναι διακριτικώτερος τοῦ Πατρός του, καὶ ἄρα παύει νὰ εἶναι μαθητής, ἢ «*ὑπὸ δαιμόνων χλευάζεται*».

«*Ἵστε οὖν*», συνεχίζει ὁ ἴδιος Ἅγιος, «*ἐν πᾶσιν ὀφείλεις ὑπακοῦειν*», ἔστω κι ἂν σοῦ φαίνεται, ὅτι

6. Ὁσίου Ἰωάννου Σιναΐτου, *Κλίμαξ*, Λόγος Δ', § ρια'.

7. Ἀββᾶ Δωροθέου, *Διδασκαλία Ε'*, § 66.

«τὸ πρᾶγμα ἀμαρτίαν ἔχει· ὁ γὰρ ἐπιτάσων σοι ἀββᾶς σου, αὐτὸς βαστάζει σου τὸ κρίμα, ὡς ἀπαιτούμενος λόγον ὑπὲρ σοῦ»⁸.

Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ἡ μακαρία κατάσταση τῆς ἀμεριμνίας, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῆς ἀσφαλείας ποὺ αἰσθάνεται ὁ ὑποτακτικός, εὐρισκόμενος ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ προστασίαν τοῦ Πατρός του.

Καὶ ὄχι μόνον αὐτά, διότι τὰ τεκμήρια τῆς ἀγαθοῦς ὑπακοῆς εἶναι πολὺ περισσότερα:

«Ταπεινώσεως εἰσαγωγικῆς αὔξεσις, θυμοῦ μείωσις..., σκοτισμῶν ἔλλειψις, ἀγάπης πρόσληψις, παθῶν ἀλλοτριώσεις, μίσους λύτρωσις, ἐξ ἐλέγχου λαγνείας μείωσις, ἀκηδίας ἄγνοια, σπουδῆς προσθήκη, συμπαθείας ἀγάπη, ὑπερηφανείας ξενιτεία...»⁹.

Φυσικά, ἡ ὑπακοὴ γιὰ νὰ ἔχη τοὺς προαναφερθέντας καρπούς, δὲν θὰ πρέπει νὰ περιορίζεται μόνον σὲ μία ἐξωτερικὴ συμμόρφωσι τοῦ ὑποτακτικοῦ πρὸς τὶς ἐντολὰς τοῦ Γέροντος, ἀλλὰ προχωρεῖ πολὺ βαθύτερα.

Ὁ ὑποτακτικὸς καλεῖται, πέρα ἀπὸ τὴν ἀδιάλειπτη ἐπίκλησι τοῦ παμποθήτου Ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ, νὰ διατηρῆ πάντοτε ἐνώπιόν του ζωντανὴ καὶ παρούσα τὴν εἰκόνα τοῦ Πατρός του, καὶ νὰ φιλτράρῃ κυριολεκτικῶς δι' αὐτῆς κάθε του πρᾶξι, λόγο καὶ λογισμό ἀκόμη, σκεπτόμενος: *Θὰ ἔπραττα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Πατρός μου αὐτὸ ποὺ πράττω τώρα; Θὰ σκεπτόμουν αὐτὸ ποὺ σκέπτομαι τώρα; Θὰ ἦταν ἄραγε κάτι τέτοιο ἄρεστό σ' αὐτόν;...*

* * *

8. Ἄββᾶ Βαρσανουφίου, *Ἀπόκρισις σπη*.

9. Ὁσίου Ἰωάννου Σιναΐτου, *Κλίμαξ*, Λόγος ΚΖ', ΙΙ, § ζ'.

Σεβασμιώτατε Πατέρα μας·

ΣΥΓΧΩΡΕΣΤΕ με, διότι Σᾶς ἐκούρασα μὲ τὴν ταπεινὴ αὐτὴ προσπάθεια προσεγγίσεως τοῦ μεγάλου μυστηρίου τῆς ὑπακοῆς· ἐλπίζω νὰ μὴν ἀστόχησα πολὺ καὶ ὅτι θὰ τύχω τῆς ἐπιεικείας Σας, ἐφ' ὅσον εἶναι γνωστόν, ὅτι εἶμαι ἀκόμη ἕνας ἀρχάριος Μοναχὸς καὶ ἐπίσης εὐχηθῆτε γιὰ μένα, πὺ ὁμοιάζω μὲ ξύλο ξηρὸ καὶ ἄκαρπο, ὥστε νὰ μὴ *«δαρθῶ πολλά»*, ὡς *«γνοῦς καὶ μὴ ποιήσας»*.

Θὰ ἤθελα τελειώνοντας, πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ Σᾶς ζητήσω ἐξ ὀνόματος ὄλων ὄσων ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀξίωσε τοῦ μεγάλου δώρου νὰ εἴμεθα ὑποτακτικοὶ καὶ πνευματικὰ Σας παιδιά, νὰ συγχωρέσετε τὰ λάθη καὶ τὰ σφάλματά μας.

Κατόπιν, νὰ Σᾶς εὐχηθῶ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ Σας ἐορτῇ, ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μας, διὰ τῶν Ἁγίων τῆς Μονῆς μας, νὰ Σᾶς ἀξιῶση τῆς ὀράσεως τοῦ γλυκυτάτου κάλλους τῆς δόξης τῆς ἀγίας Του Μορφῆς, καὶ τῆς ὑπερλάμπρου φωτοχυσίας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· τῆς ἀκαταπαύστου ὑμνωδίας καὶ χαρᾶς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, καὶ τῆς συμμετοχῆς καὶ συναριθμήσεώς Σας στὴν χορεία τῶν μεγάλων Ἁγίων Ἱεραρχῶν καὶ Ὁσίων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Καὶ τέλος, μία ταπεινὴ παράκλησις: ὅλοι μας, ὁ καθένας χωριστά, εἴμεθα ἐκ πείρας γινώσται τῆς μεγάλης Σας ἀγάπης πρὸς ἐμᾶς· ποιὸς δὲν τὴν ἔχει πλουσιοπάροχα ἀπολαύσει καὶ δὲν ἔχει εὐεργετηθῆ ἀπὸ αὐτὴν; Διότι πρόκειται περὶ μιᾶς καθαρμένης, γνησίας, πατρικῆς ἀγάπης, πνευματικῆς, ὅπως τὴν ὀνομάζουν οἱ Ἅγιοι.

Γιὰ νὰ διατηρῆται, ἐνεργοποιητῆ καὶ ἐπαυξάνη αὐτὴ, Σᾶς παρακαλοῦμε, μὴ παύσετε νὰ κόπτετε τὸ θέλημά μας, νὰ φανερώνετε τὰ σφάλματα καὶ ἐλαττώματά μας, ἐλέγχοντας, παιδεύοντας καὶ ἐπιτιμώντας ἐμᾶς τοὺς ἀτελεῖς καὶ ἀναξίους, ὥστε νὰ μᾶς παραστήσετε ἐν ὥρᾳ τῆς φορικτῆς Κρίσεως πρὸ τοῦ Θρόνου τῆς Θείας Μεγαλωσύνης μὲ ἀκαταίσχυντο πρόσωπο

καὶ νὰ μᾶς προσφέρετε ὡς θυσία εὐάρεστη στὸν Κύριο, λέγοντας τὸ γνωστὸ δαβιτικὸ:

«Ἴδου ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός»!

3η Ὀκτωβρίου 1990

Δ. Κλ. (+ π. Κλ.)

